

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

Τ Α

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΙΘΛΟΥΣΙΚΗ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 355

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΥΤΑΞΙΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΡΥΤΑΝΕΥΣΑΝΤΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η. Δ. ΣΛΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

4907

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΤΗΣ 16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1905

γνω

ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΥΤΑΞΙΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΕΚΘΗΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΧΟΔΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙ ΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

Προσδιόδοτες και επισήμως σήμερον τὴν Πρυτανείαν πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἡμῶν διάδοχον ὁφελούμεν, ως εἴδισται, νὰ δώσωμεν δημοσίᾳ λόγον τῆς διοικήσεως καὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν έτος, ποιοῦντες ἄμα βραχεῖαν ἔχθεσιν τῶν ἀξιολογωτάτων συμβαρύστων τῆς Πρυτανείας ἡμῶν.

Ἄχριμενα δ' ἔμεσως ἀπὸ τῶν ἀρρώντων τοὺς φοιτητάς, τὰς Σχολάς, τοὺς Καθηγητάς καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν διδασκαλίαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

Τὸ σύνολον τῶν φοιτητῶν κατὰ τὸ χειμερινὸν ἔξάμηνον τοῦ λήξαντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἀνήλθεν εἰς 2574. Ἐκ τούτων 756 ἐνεγράφησαν τὰ πρῶταν καὶ 1818 ἀνανέωσαν ἀπλῶς τὴν ἐγγραφὴν αὖτεν. Ἐκ τῶν τὸ πρῶτον ἐγγραφέντων ἐκ τῆς ἡμέδιαπῆς ἦσαν 561, ἐκ δὲ τῆς ἀλλοδαπῆς 195. Ἐκ τούτου συνόλου τῶν φοιτητῶν 1455 ἐροτησαν ἐν τῇ Νομικῇ, ἥτοι πολλῷ πλειόνες τοῦ συνόλου τῶν φοιτητῶν τῶν ἀλλών Σχολῶν, 554 ἐν τῇ Ιατρικῇ, 399 ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ, 83 ἐν τῇ Θεολογικῇ καὶ 83 ἐν

τῷ Φαρμακευτικῷ Σχολείῳ. Κατὰ τὸ θερεινὸν ἔξαμηνον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐφοίτησαν ἐν συνόλῳ 2356 φοίτηται, ἐξ ὧν ἐν τῇ Νομικῇ 1345, ἐν τῇ Ἱατρικῇ 511, ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ 345, ἐν τῇ Θεολογικῇ 79 καὶ ἐν τῷ Φαρμακευτικῷ Σχολείῳ 76. Ἐν τούτοις πρὸς τὸ προηγούμενον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος παρατηρεῖται αὐξησίς τῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοίτητῶν ίδίως κατὰ τὴν χειμερινὸν ἔξαμηνον. Ἐφοίτησαν δῆλα δὴ ἐπὶ πλέον 166. Πειραρχά δὲν εἶναι μεγάλη. Ἀλλ' ἐὰν ἐπιμείνῃ ἡ αὐξησίς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, οὐδὲ ἡτο τοῦτο παρήγορος ἔνδειξις, διτὶ τὸ ἔσχατον σγυμείον τῆς ἑλλατώσεως τῶν φοίτητῶν παρεκάμφθη καὶ διτὶ οὐδὲ ἐπανέλθωμεν κατ' ἀλίγον εἰς τὴν ἐποχήν, καθ' ἥν τὸ σύνολον τῶν φοίτητῶν ὑπερβαλλε τὰς 3000.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τῆς Πριτανείας ἡμῶν διὰ Β. Διατάγματος τῆς 3 Ιουνίου 1904 ἐγένετο ἡ εἰς δύο διαιρεσίς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ἢτοι εἰς τὴν Φιλοσοφικήν, ἢντος ἐν τῷ μέλλοντι πλήν τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν θὰ περιλαμβάνη καὶ τὰς φιλολογικὰς καὶ ιστορικὰς ἐπιστήμας, καὶ τὴν τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, εἰς ἥν ὑπῆρχη καὶ τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον. Η ἀνάγκη τῆς διαιρέσεως τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἀπὸ πολλοῦ ἐγένετο αἰσθητή, πλὴν ἀνεβάλλετο πάντοτε, διποτε γένηται διὰ τῶν περὶ ὄργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου γόμου. Ο περὶ ὄργανισμοῦ δύως τοῦ Πανεπιστημίου γόμος, εἰ καὶ ἀναγκαιότατος καὶ ἀπαραίτητος διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ Πανεπιστημίου, δὲν κατέστη δυνατὸν μέχρι τοῦ νῦν νὰ καταρτισθῇ καὶ ψηφισθῇ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ πολυειδεῖ τοῦ Πανεπιστημίου ζημιά.

Εἰς τὴν χορείαν τῶν Καθηγητῶν προσετέθησαν τὸ παρελθόν ἔτος τρεις νέοι Καθηγηταί. Τεκ τούτων οἱ κύριοι Χρῆστος Τσούντας καὶ Παναγιώτης Καζζαδίας διωρισθησαν Καθηγηταί τῆς ιστορίας τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ τῆς ἐπιγραφικῆς, δὲ μὲν τακτικός, δὲ δὲ ἐπίτιμος. Διὰ τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν ἐπληρώθη μέγα κανόν, μὴ περιποιοῦν τέως τιμὴν εἰς τὸ γήμετερον, τὸ μοναδικὸν

Ἐλληνικὸν Πανεπιστήμιον, ἐπληρώθη δὲ ἀξίως αὐτοῦ δι' ἐπιστημόνων δοκίμων, γνωστῶν ὡς τοιούτων καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Ο τρίτος διωρισθη τῆς Μαθηματικῆς Ἀναλύσεως, εἶναι δὲ οὗτος ὁ Νικόλαος Χατζιάκης, νεαρὸς ἀλλ' ἀριός ἐπιστήμων.

Το Πανεπιστήμιον ἐθρήνησε κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος τὴν ἀπώλειαν τεσσάρων Καθηγητῶν, ἢτοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μαντινείας Θεοφίλου, ἐπὶ πολλὰ ἐτη διδάξαντος εὐδοκίμως; ἐν τῇ Θεολογικῇ, ὅπερον δὲ εὐκλεῶς ἀρχιερατεύσαντος ἐν Μαντινείᾳ, τοῦ Νικολάου Διορήδους, ἐπὶ τινα ἐτη διδάξαντος Πολιτικὴν Δικαιονομίαν, ὅπερον δὲ διακριμέντος ὡς δικαστοῦ ἐν τοῖς Μικτοῖς Δικαστηρίοις τῆς Αιγαίου, τοῦ ἐπὶ τινα χρόνον διδάξαντος Ηαδαγωγικὴν ἀσυχοῦς Δῆμο. Ζαγκογιάνη, διακεκριμένου ἐπιστήμονος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γερμανίᾳ ἐκτιμηθέντος μεγάλως. Βαρυτάτη ἦτο ιδιᾳ ἡ ἀπώλεια τῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Περιγγίου Καραμήτα, ἔσχον διδασκάλου, ἐμβριθοῦς ἐπιστήμων καὶ διαπρεποῦς Ιατροῦ, ἐπὶ σειρὰν δὲ ἐτῶν διαρκοῦς μέλους τῆς Συγκλήτου.

Η διδασκαλία τῶν ἐπιστημῶν ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν ἦτο καὶ κατὰ τὰς δύο ἔξαμηνιας ἀδιάκοπος. Οι Καθηγηταί διὰ τῆς συνήθους αὐτοῖς, γνωστῆς δ' ἀλλως ἐπιμελείας ἐπετέλεσαν τὸ καθῆκον αὐτῶν καὶ θεωρητικῶς μυήσαντες τοὺς φοίτητάς ἔκαστος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ αὐτοῦ, καὶ πρακτικῶς χειραγωγήσαντες καὶ ἀσκήσαντες κάτοις ἐν ταῖς Κλινικαῖς, τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ τοῖς φροντιστήριοις.

Πλὴν τῶν Καθηγητῶν, καὶ τῶν Ὑρηγητῶν πολλοὶ ἐδιδάξαν τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν, καὶ τινες μάλιστα μετά τοῦ αὐτοῦ ζῆλου φές καὶ οἱ Καθηγηταί. Καθ' ᾧ ἔχουμεν πληροφορίας, αἴτινες δυστυχῶς δὲν εἶναι ἐν πᾶσι ἀσφαλεῖς, ἐκ τῶν ὑφηγητῶν ἐδιδάξαν ἐπιμελῶς. ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ, οἱ κύριοι Μιλτ. Πανταζῆς, Γ. Αθανασιάδης καὶ Μυλωνᾶς, ἐν τῇ Νομικῇ, οἱ κύριοι Ν. Σαρίπολος, Ε. Νικολαΐδης, Δ. Ἀνδρεάδης, Κ. Βασιλείου καὶ Σ. Βεζανῆς, ἐν τῇ Ἱατρικῇ, οἱ κύριοι Κ. Λαζαρός, Γ. Κορομηλᾶς, Χρ.

Μαλανδρίνος, Έμρ. Κυπαρισσός, Ν. Άλεβιζάτος, Άλκ. Παπαναγιώτου, Α. Χρηστοφόρου, Βαρ. Γκύζης, Α. Κινδύνης, Ι. Λυμπερόπουλος και Μιχ. Καντάς, και ἐν τῇ Θεολογικῇ ἡ Χ. Γ. Λαμπάκης. Περιναμένοι καὶ πολὺ μεγάλης εἰδικής μνείας τῶν διδαξάντων θεογγητῶν, διότι παρ' ἡμῖν οἱ θεογγηταὶ ἔχοντες νόμου οὐδὲν σχεδὸν κέκτηνται προνόμιον τῇ ωφέλεια. Καθυποβαλλόμενοι δὲ προσήμως καὶ μετὰ ζῆλου εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ προσέρευτες αὕτωι δωρεάν τὴν πολύτιμην πολλάκις συνδρομήν αὐτῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, δικαιοι εἶναι νὰ τύγωσι θημοτίκα τοῦ προσήκοντος ἐπαίνου.

Ἄλλῃ ἐπιστημονικὴ ἔργασια τῶν Καθηγητῶν καὶ Υφηγητῶν δὲν περιωρίζεται, εἰς μόνην τὴν διδασκαλίαν. Καὶ συγγραμματαὶ ἐπιστημονικὰ ἐδημοσιεύθησαν παρ' αὐτῶν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, ὅν πολλὰ περιποιεῦσι δύτικα τιμὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην. Εάν η συγκρομητὴ κατὰ τὸ ἔτος ποστοῦ ήτο πως ἀρθρωτέρα, εἰς τούτο οὐκ ὀλίγον συνεπέλεσεν η εὐκολία, η εἰς τινὰς αὐτῶν παρασχεθεῖσα διὰ τῆς δωρεάν ἐκτυπώσεως τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῇ ἐκδιδομένῃ χρονιγοστος μεγατίμου ἐνδρός, τοῦ Γρηγορίου Μαρασλῆ, εἰς τοὺς θεολόγους δὲ η χρησιμοποίησις πρὸς τοῦτο κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου καὶ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Χαιρωνίδεου κληροδοτήματος. Οὐχ ἡτον καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, γνωστοῦ ὄντος, διτοι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἔργασίκι δὲν ἀμείβονται προσηκόντως παρ' ἡμῖν, παρέσχεν ἐκ τῶν ἐνόντων συνδρομήν τινα εἰς τοὺς ἐκδόντας συγγραφάς η μελέτας Καθηγητὰς καὶ Υφηγητὰς, συνδρομήν οὐχὶ μεγάλην, πλὴν ὀλίγην τε φίλην τε.

Ἐν ταῖς πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον γενομέναις διωρεΐαις, ὡς πρώτην καὶ σπουδαίατάτην ἐφείδομεν νὰ ἀναγράψωμεν τὴν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως γενομένην δωρεάν πρὸς τὸ Σωλογικὸν Μουσεῖον συλλαγῆς ὑμενοπτέρων ἐντόμων τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἐτέφας ἐκ 43 διερμάτων πτηγῶν, 147 ὁσὲν καὶ 5 νεοττῶν πτηγῶν. Διὸ

τὴν δωρεάν ταύτην ὑπεβλήθη εὐλαβῶς τῇ Α. Μ. ἡ βαθεῖα εὐγνωμοσύνη τοῦ Πανεπιστημίου.

Ο Καθηγητὴς τῆς Σορβόνης Henri Moissan ἐδώρησε πρὸς τὸ Ἡμέτερον Χημεῖον μεγάλην ἡλεκτρικὴν κάμινον ἀρτὶ παρ' αὐτοῦ ἐφευρεθεῖσαν, πρὸς δὲ ὥραίαν συλλογὴν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀνακαλυψθέντων ἀνθρακομετάλλων. Διεβιβάσθησαν καὶ πρὸς αὐτὸν αἱ θερμαὶ εὐχαριστίαι τοῦ Πανεπιστημίου.

Ο ἐν Βιέννῃ ἀποβιώσας ἔξοχος λόγιος Θεαγένης Λιβαδᾶς ἀφῆκε διὰ διαθήκης κεφάλαιον 22,000 φλωρινίων, διπος ἐκ τῶν προσδότων αὐτοῦ ἐπιμελεῖα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τυγχάνωσιν διοικοφρίας δύω φοιτητῶν ἐπὶ τετραετίαν.

Ο ἀοιδιμὸς ἐπίσκοπος Τριφυλλίας διὰ διαθήκης αὐτοῦ ἐκληροδότησε πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον δρ. 1000. Τὸ κληροδότημα ἐγένετο δεκτὸν εὐγνωμόνως τόσῳ μῆκλον, δισφ. τρίτο καὶ τὸ μόνον συντελούν πιος εἰς τὰς χρηματικὰς τοῦ Πανεπιστημίου ἀνάγκας.

Τοιούτων προσφορῶν συντελουσῶν εἰς θεραπείαν τῶν πολλῶν ἀναγκῶν τοῦ Πανεπιστημίου δυστυχῶς στερούμεθα. Άλλοτε αἱ δωρεαὶ καὶ κληροδότιαι φιλογενῶν καὶ φιλομούσων ὀμογενῶν ἡσαν γενναιόταται, προύβαλλοντο δὲ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὡς παράδειγμα πρὸς ἀπομίμησιν. Τὴν σήμερον διμας οἱ Βαθύπλουτοι ἐν ἡμῖν ἐνῷ προσφέρουσι μεγάλα ποσὰ ὑπὲρ παντοίων φιλανθρωπικῶν καὶ εὐεργετικῶν ἰδρυμάτων, τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιλανθάνοντας σχεδὸν τέλεσν. Εδυγεῖς δὲ λογιζόμεθα, ἐὰν τρόφιμός τις τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιανησθῇ πως αὐτοῦ Πῶς ἐψυχράνθη ὁ ζῆλος τῶν μεγάλων τέκνων τῆς πατρίδος καὶ ἐνδόξων ὀμογενῶν πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον, δὲν εἶναι τι εὐκολὸν νὰ νοηθῇ. Καὶ διμας εἶναι ἐμφανὲς καὶ ἐπίθηλον δτὶ τὴν σήμερον κι εἰκανονικαὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνάγκας, ἐὰν μέλλει τοῦτο δεόντως καὶ ἀξίως ἔαυτοῦ νὰ ἐπιδιώξῃ τὸν σίκειον προσορισμόν, καὶ πολλαπλαῖς εἶναι καὶ μεγάλαι. Οἱ ἀληθεῖς μοσται τῆς ἐπιστήμης καὶ βιβλιοθηκῶν χρήζουσι τὴν σήμερον πλουσίων, ικανῶν δὲ νὰ παρίσωνται ἀμέσως τὰ νεώτατα καὶ δοκιμώτατα τῶν ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, πρὸς δὲ μουσείων

έπιστημανικῶν τελείων καὶ ἐργαστηρίων καταλλήλων μεθ' θλων τῶν ἀναγκάριων ἐφοδίων. Διὸ τοῦτο καὶ πανάρχαια Πανεπιστήμια, εὑρυτάτην δὲ κεκτημένα περιουσίαν, ἀσπασίως καὶ νῦν δέχονται γενιαιοτάτας διωρεάν παρὰ τῶν φίλων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων ὄμοιον, ἐν δὲ τῇ Βορείῳ Ἀμερικῇ δι' ἡγεμονικωτάτων διωρεῶν πλούτογρήθεις πολῖται ἐπροίκισαν μεγαλοδώρως τὰ νέα αὐτῆς Πανεπιστήμια καὶ κατέστησαν εὗτά πλουσιώτατα. Τοι φιλοσοφεῖν καὶ φιλοκλεῖν μετ' εὐτελείας δὲν χωρεῖ πλέον τὴν σήμασον. Πόθεν λοιπὸν ἡ τοιαύτη τῶν ἡμετέρων βαθυπλούτων καὶ τόσον γενναίων ἄλλως ὄμοιον διαιφορία; Τὴν στείρευσιν τῆς πηγῆς τῶν ἐκτάκτων διωρεῶν ἀπέδοσάν τινες εἰς φυγρότητα πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον, προελθούσαν ἐκ διαφεύγεως ἐλπίδων, ἃς μεγάλας ἔστεριζαν ἄλλοτε ἐπ' αὐτό. Ἀδυνατοῦμεν νὰ πιστεύσωμεν τοῦτο, διότι τοιαύτη μουσή θὰ ᾡ τοις ἀνταρτοῖς. Ἀληθῶς αἱ ὑπερβολικαὶ καὶ ὑπέρχομποι ἐλπίδες ἐνιων ὄμοιον καὶ Φιλελλήνων, καθ' ἃς τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον θὰ ἀνεδεικνύετο ἀμέσως καὶ ἀμα τῇ συστάσει αὐτοῦ, ἐάν μὴ ὑπέρτερον, πάντας ἐφαμιλλον πρὸς τὰ ἄριστα καὶ ἀρχαιότατα τῶν Πανεπιστημίων τῆς Δύσεως δὲν ἐδύναντο νὰ πληρωθῶσι ἐν τῷ βραχεῖ χρόνῳ τοῦ βίου αὐτοῦ. Τὰ ἐπιτευχθέντα δικαίως μέχρι τούδε δὲν εἶναι: οὐδαμῶς εὔκαταφρόνητα. Πολλῷ μείζονα δικαίως θὰ κατωρθούντο, ἐάν, τοὺς Δημοσίους καὶ τῆς Κυβερνήσεως μὴ δυναρέμων, ἐνεκεν τῶν γνωστῶν περιστάσεων, νὰ παράσχωσι γενναίαν πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον ἀρωγήν, ἀντ' αὐτῶν οἱ ἡμέτεροι φιλόμουσοι ὄμοιοι γενεῖς προσῆρχοντο πρόθυμοι ἐπίκουροι, διπάς αὐξηθείσης δεόντως τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου καὶ οἱ Καθηγηταὶ ἀμείβωνται κάλλιον, ἀμειβόμενοι δὲ ἀπερισπαστώτερον ἀφοσιῶνται εἰς τὰ ἔργαν εὗτῶν καὶ δικαίως ἡ προωθήσια τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἀλλων ἐπιστημονικῶν ἐφοδίων παρέχηται αὐτοῖς ἀφθονωτέρα. Διότι τοῦτο πρέπει νὰ νοηθῇ παρὰ πάντων καλῶς, διτ: ἀνευ ἁνδελεχοῦς σπουδῆς καὶ ἐπιμελοῦς παρακολουθήσεως τῶν ἀπανταχοῦ συγγενῶν ἐρευνῶν, ἀνευ βιβλιοθήκης πλουσίως κατηρτισμένης, ἀνευ μουσείων καὶ ἐργαστη-

ρίων δοσον ἔνεστι τελειοτέρων ἀποθαίνει ἀδύνατον οἱ ἡμέτεροι ἐπιστήμονες νὰ κτήσωνται πλήρη αὐτοτέλειαν ἐπιστημονικήν καὶ νὰ συντελέσωσι σπουδαίας εἰς τὴν πρόσδοτν καὶ ἐπίδοσιν τῶν ἐπιστημῶν. Υφ' οὓς νογ δρους δικτελοῦσι καὶ κοπιῶσι οἱ ἡμέτεροι ἐπιστήμονες, οὐχὶ μομφῆς, ἀλλὰ θαυμασμοῦ λαυς μᾶλλον εἶναι πολλοὶ ἀξιοί, διότι ἀπὸ πενιχρῶν ἀρρομάνων ὄρμωμενοι καὶ τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας παρακολουθοῦσι καὶ αὐτοτέλειαν ἐπιστημονικήν ἀπέδειξάν τινες καὶ εὐφήμου μνείας ἔτυχον αἰ-ἔρευναι αὐτῶν ἐν τῇ ἀλλαδαπῇ.

Μὴ δυνάμενοι τό γε νογ ἔχον νὰ ὑπολογίσωμεν ἐπὶ ἐκτάκτων πόρων καὶ χρηματικῶν ἐπικουριῶν, αὐτηρὰ καὶ συνετὴ διαχείρισις τῆς κεκτημένης ἡδη περιουσίας δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς ἐπιεικῆ οἰκονομίαν καὶ ἔξυπηρέτησιν τῶν στοιχειωδεστέρων τοῦ Πανεπιστημίου ἀναγκῶν. Τοῦτο δὴ καὶ ἐπειράθημεν, δση ἡμῖν δύναμις κατὰ τὸν Βραχὺν χρόνον τῆς πρωτανείας ἡμῶν. Μετ' ἐπιμελείας καὶ αὐτηρότητας πρὸ παντὸς ἐπεδιώχθη ἡ ἀκριβῆς εἰσπραξίας τῶν προσόδων καὶ τῶν ὀφειλομένων τῷ Πανεπιστημίῳ. Πᾶσα πολυτελείας ἡ περιττὴ κριθεῖσα δαπάνη περιεκόπη, σύντονος δὲ κατεβλήθη προσπάθεια πρὸς περισυλλογὴν καὶ βελτίωσιν τῆς ὑπαρχούσης τοῦ Πανεπιστημίου περιουσίας. Άτ προσπάθειαι ἡμῶν εὔτυχῶς δὲν ἀπέβησαν ἀτελεσφόρητοι. Καὶ ἐν πρώτοις διείλω νὰ ἐχρράσω δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὸ Σ. Ὑπουργεῖσον τῆς Παιδείας, διότι ἡδόκησε κατὰ παράκλησιν τῆς Πρωτανείας καὶ τῆς Συγκλήτου νὰ ἐκπορίσῃ ἐκ τίνος κληροδοτημάτος τὴν ἀναγκάριαν δαπάνην πρὸς ἀνέγερθη ἐπὶ τοῦ ὅπισθεν τοῦ Χημείου οἰκοπέδου τοῦ Πανεπιστημίου. Οὕτω ἀνευ τίνος ἐπιβαρύνσεως τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου ἔξησφαλίσθη ἡ λειτουργία εὐεργετικωτάτου διὰ τοὺς φοιτητὰς θεσμοῦ.

Διάλ άνενδότων προσπαθειῶν κατωρθώθη ἔτι ὥστε τὸ Αιγαίνταιον Νοσοκομεῖον τοῦ ὅποιου ἡ συντέλεσις εἶχε προσκόψει ἀ-ελπιστικῶς, ως ἐκ τῆς ὑπερβάσεως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν προσπολογισθειῶν δαπανῶν, νὰ ἀγθῆ αἰτίως εἰς πέρας καὶ παραδοθῆ εἰς χρῆσιν, κατηρτισμένον μεθ' ὅλων τῶν τεχνικῶν ἔγχαταστάσεων τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα ἀνευ ἐπιβαρύνσεως τῆς ἴδιας τοῦ Πανεπιστημίου περιουσίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ὥροπον διὰ φειδωλῆς σίκουνουκας ἡ ἀνώγειος μεσημβρινὴ πτέρυξ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ κτιρίου ἦτις τέλος κατελαμβάνετο ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης, κανωθεῖσα διὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν βιβλίων εἰς τὴν Βαλλιάνειον, μετεσκευάσθη εὐπρεπῶς· καὶ τὸ μὲν Δυτικὸν τμῆμα αὐτῆς ἐχρησιμοποιήθη εἰς Βοτανικὸν Ἐργαστήριον, τὸ δὲ Ἀνατολικὸν διὰ πρυτανεῖον, αἱθούσας Συγκλήτου καὶ τὰ κυριώτερα γραφεῖα τοῦ Πανεπιστημίου.

Καὶ αἱ ἔκτακτοι αὗται ἀπάνται καὶ αἱ τακτικοὶ ἐξετελέσθησαν κατὰ ὥροπον ποιεῖσθαι, ὥστε οὐδεμίᾳ ἀνισορροπίᾳ νὰ προκύψῃ ἐν τοῖς σίκουνουκαῖς τοῦ Πανεπιστημίου, τούναντίον ἡ διαχείρισις τῆμῶν ἀφίνει καὶ τὶ περίσσευμα, ἐκ 1700 δρ. περίπου⁽¹⁾.

(4) ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΑΦΟΡΩΣΑ ΤΗΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1903 - 1904

*Εσοδα

Μαρίαματα καὶ τόκαι

Ἐβδομαδιαίαν καὶ εἰσπράγματαν	Δρ. 154,303,10
Προϋπολογίσματαν	» 153,988,84
Ἐβδομαδιαίαν καὶ εἰσπράγματαν ἐπὶ πλέον	» 1,214,26
Ἐνοβαν δικινήτων	
Προϋπολογίσματαν	Δρ. 66,186,-
Ἐβδομαδιαίαν	» 66,002,26
Ἔτοι ἐβδομαδιαίαν ἐπὶ πλέον	» 783,75

Πλὴν τῶν διὰ τῆς τακτικῆς διοικήσεως ἐκτελεσθέντων ἐλήθη ἔτι πρόνοια, ἐν μέρει ἀποτελεσματικὴ ἐπὸ τοῦδε, περὶ θεωρείας τῶν κυριωτέρων καὶ μηνιμωτέρων ἀναγκῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἡμῶν στερεῖται ἐργαστηρίων καταλλήλων κατὰ τὰς σημερινὰς τῆς ἐπιστήμης ἀξιώσεις, προσδέ καὶ θρυμάτιων τινῶν θεραπευτικῶν. Τοῖς ἔχει ἀνάγκην ἐπείγουσταν Ἀνατομίου, διότι τὸ ὑπάρχον ἐκτὸς τῆς ἀνεπαρκείας αὐτοῦ εἶναι καὶ ἐποιμέρωτον καὶ δι' αὐτὸς ἀπὸ ἐπῶν δὲν χρησιμοποιεῖται διὰ τὰς παραδόσεις τῆς Ἀνατομικῆς, τῆς διδασκαλίας ἐνεκ τούτου γνωμένης μετέ πολλῆς διαχερείας ἐν τῷ Χρυσίῳ. Όμοίας περίπου ἐλλείψεις ἔχει τὸ σημερινὸν Φυσιολογεῖον. Τὸ Πανεπιστήμιον στερεῖται ὀσταύτως ἀλγήθεος Μακευτηρίου, διότι τὸ γόνιον ὡς τοιοῦ-

ἐν τῶν τοῦ ἔνων βεβαιωθέντων ἐσόδων ἢ ἐνοικίου	Δρ. 66,002,26
εἰσπράγματα	Δρ. 63,827,26
καὶ ὑπελείφθησαν	» 2,175,-

Διάφοροι πρόσοδοι

Ἐβδομαδιαίαν καὶ εἰσπράγματα	Δρ. 11,381,77
Προϋπολογίσματα	» 15,900,-
Ἐβδομαδιαίαν ἐπὶ πλέον	» 4,518,23

Χορηγίαι ἐκ τοῦ Αηροπίου

Προϋπολογίσματα	Δρ. 18,155,-
Ἐβδομαδιαίαν καὶ εἰσπράγματα	» 28,718,45
Ἐβδομαδιαίαν ἐπὶ πλέον	» 10,563,45

*Ανακεφαλαίωσις

τῶν ἐσόδων τῆς ἴδιας περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου

Ἐβδομαδιαίαν ἐν ὅλῳ ἐσόδω	Δρ. 260,405,57
Εἰσπράγματαν ἃς δύνα	
'Ἐκ παραμάτων	Δρ. 154,303,10
'Ἐξ ἐνοικίου ἀκινήτων	» 63,827,26
'Ἐξ διαφόρων προσόδων	» 11,381,77
'Ἐξ χορηγιῶν Δημοσίου	» 28,718,45 Δρ. 253,230,57
Τὰ προϋπολογισθέντα ἀνήρχοντο εἰς	» 2,175,-
	Δρ. 254,829,84

τον λειτουργοῦν ἐν μισθουμέναις ιδιωτικαῖς οἰκίαις οὐχὶ μόνον πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς ἐπιστήμης δὲν συμβούλευται, ἀλλὰ προσέλλει καὶ τὸ αἰσθημα τῆς σπονδειῶδους φιλανθρωπίας.

Ἐν τούτοις ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς πολυφιλήτου καὶ πολυκλαύστου πριγκιπίσσης Ἀλεξάνδρας εἶχε συστῆ ἐπιτροπὴ, συγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ ἔκαστοτε Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, Καθηγγητῶν τινιών τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων φιλανθρώπων, σκοπὸν ἔχουσα τὴν συλλογὴν ἐράνων πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἀναγκαῖου οἰκοπέδου καὶ ἀνέγερσιν καταλιήλου Μαιευτηρίου ἐπ' ὄνόματι τῆς δειπνογήστου πριγκιπίσσης. Καὶ κατωρθώθη μὲν διὰ τῶν συλλεγέντων ἐράνων νῦν ἀγορασθῆ εὑρὺν καὶ ἄριστον οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κηφισιᾶς παραπλεύρως τοῦ Ἀρεταῖεiou, ἀλλὰ πλέον τι τούτου δὲν κατέστη δυνατὸν γὰρ διαπραγθῆ ἔν καὶ πολλὰ παρηγόντες ἔχοτε.

Ergo & Co

τῆς Ιδίας περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου

Τό άκοσιέτερυμα έπαργένως τῆς έπονησίας διαχειρίσθηκε τοῦ Ἀκαδ. Γενούς 1903-1904 εἶναι; τῷ Εἰδήσει:

Εισαγράφησαι έσοδα + + + + + + + Δρ. 258,280,57
Πραγματοποιήσεις έξοδα + + + + + + + Δρ. 225,166,21

Персонал 33,064,36

Τό περίσσευρα ταῦτο ἐὰν προσθέτωμεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸ καθιυστερούμενον ποσόν τῶν δρ. 2,175, ὅπερ ἔμεινε νὰ εἰσπραγχθῇ μετά τὴν 31 Αὔγουστου καὶ ὅπερ ἔκβαλες οὐδὲν εἰσπραγχθῇ, θέλεις ἀνελθῆ ἀντὸς τοῦ ἔπους εἰς Δρ. 35,239,36

'Αλλ.' ένοι έχομεν τό περίσσευμα τοῦτο ἀρ' ἐπέρσην θήρων διπλαγμάτων ταῖς ἑντὸς τοῦ ξενού σήται τὴν δικτύην τῶν ἀδιαθίτων πιστώσεων τῆς τ. 44,009,04. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔκ τῆς πείρας ἀπεδείγθη ὅτι δὲν διπλαγμάται ποσὸν ἀνιδερού τοῦ $\frac{3}{4}$ τό ποσὸν τοῦτο περισσεύεται εἰς Δρ. 33,500,— ὅπερ ποσὸν ἀφαιρεόμενον ἐκ τοῦ ίδιου περισσεύματος > 35,239,36
Θέλει μείνει πραγματικὸν περίσσευμα διὰ τὸ 1903-1904 Δρ. 1,739,36

Θελει μείνει πραγματικὸν περίσσευμα διὰ τὸ 1903-1904 Δρ. 1,739,36

Ἐν τῷ μεταξὺ πολλῷ τῶν μελῶν τῆς ἀρχικῆς ἐπιτροπῆς ἔξι-
λιτον, παρέμεινε δὲ ὁ Καῖσαρ καὶ ἀέριστος ἡ θέσις τοῦ ἀναγε-
θησομένου Μακευτηρίου, ἐάν ποτε ἐξευρίσκοντο οἱ πρὸς τοῦτο
ἀναγκαῖοι πόροι πρὸς ἀνέγερσιν καὶ λειτουργίαν αὐτοῦ, ἐὰν δῆλο
δή τούτο θά υπῆργετο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ
θά ἀπετέλει παράρτημα αὐτοῦ ἀληθές.

Μετά πολλής και έπειμόνους ένεργείας δύως χριστος και χρησιμώτατος εις τὸ Πανεπιστήμιον χῶρος προσκηθῆ ἐριστικῶς ὑπὲρ αὐτοῦ,—χάρις εἰς τὴν εὔμενην προθυμίαν τοῦ νον εὐαλεῶς ἀρχιερατεύοντος Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ τῶν γεραρῶν Καθηγητῶν Μ. Χατζημιχάλη, καὶ Σπ. Μαγγίνα, τῶν μόνων ἐπιζώντων μελῶν τῆς ἀρχιεκκλησίας ἐπιτροπῆς, κατωρθώθη, κατ' ἔγκρισιν τῆς Συγκλήτου καὶ τοῦ Σ. Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὥστε ὁ γῶρος οὗτος νὰ μεταβιβασθῇ δωρεάν εἰς τὴν πλήρη χυριότητα τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῆς ὑπογραφής τῆς ἀνιδρύσεως Μαιευτηρίου ἐπ' ὄνόματι τῆς ἀσιδίκου πριγκιπίστης Ἀλεξάνδρας, πάντοτε δὲ ὑπὸ τὴν ὑπερτάτην προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἀνασυγκατασθείσης ἐπιτροπείας.

Διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ἀναστομείου, Φυσιολογείου καὶ τῶν ἄλλων ἐργαστηρίων ὅπινα τὴν σήμερον κάκιστα ὑπηρετοῦνται, ἐν οἷς κτιρίοις ὑπάρχουσι, ως εἶπομεν ἡδη, ἔχομεν ἀνάγκην χώρου 50,000 πήγανταν κατ' ἐλάχιστον δῖον. Οὗτος δὲ ἐπρεπε νὰ εὑρεθῇ ἐκεῖ που πληρσίον δπου νῦν κεῖται τὸ Αλγινήτειον καὶ Ἀρεταίειον καὶ δ χῶρος τοῦ Μακευτηρίου, οὐγὶ δὲ μακρὰν τοῦ νέου ἀνεγερθεμένου μεγάλου Δημοτικοῦ Νοσοκομείου ἥτοι παρό τοὺς Ἀμπελοκήπους. Οὗτῳ θὰ ἐπετυγχάνετο δὲ συγκέντρωσις τῶν κυριωτάτων Νοσοκομείων καὶ ἐργαστηρίων, δπερ θὰ ἥτο εὔεργεστικώτατον καὶ διὰ τοὺς Καθηγητάς, ἐξαιρέτως δὲ διὰ τοὺς φοιτητάς, εἵστινες δὲν θὰ ὑφίσταντο οὕτω ἀπώλειαν χρόνου, μεταβαίνοντες ἀπὸ νοσοκομείου εἰς νοσοκομεῖον καὶ ἀπὸ ἐργαστηρίου εἰς ἐργαστήριον. Ἄλλ' ἐπρεπεν δὲ χῶρος οὗτος νὰ προσκτηθῇ, νὰ ἀνεγερθῶσι δὲ καὶ τὰ νέα ἐργαστήρια καὶ τὸ Μακευτηρίον κατάλληλα.

πρὸς τὴν σκοπόν, καὶ δὴ μετὰ τῆς ἀναγκαίας εἰς τὰς περιστάσεις ἡμῶν φεύδομε, ἀλλὰ καὶ ἐνευρισκόμενος τονος ἔλαττώσεως τῆς ὑπαρχούσης περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου, ἃς αἱ πρόσοδοι δὲν ἔπειπε νὰ μειωθῶσι, διότι εἰναι ἀπαραίτητοι διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτού· καθίσσον ἄλλως ἡ λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου θὰ ἀπέβαινε αὐτόχρονα προβληματική ἢ μᾶλλον ἀδύνατος. Ήδον τὸ δυσχερές πρόβλημα τὸ ἕποιον ἔθεσαν εἰς ἡμᾶς αὐτούς καὶ οὕτων πραγμάτωσιν ἐπεδίωξαμεν ἀνενδότως ἐπὶ τῷ ἐξῆς σχεδίῳ.

Χῶρον ἐπαρκῆ κατάλληλον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Πανεπιστημίου δὲν κέντριται ἄλλος ἐν τῇ ὑποδειγμένῃ τοποθεσίᾳ πλὴν τῆς Ι. Μονῆς Ἀγίων Ἀσωμάτων ἢ Ηεράκη. Περὶ τούτου ἐπεισθημένον μετὸ μαρτίου, ἄλλὰ ματαιάς ἔρευνας.

Η Ι. καὶ Σεβασμία αὗτη μονὴ ἐν πολλαῖς περιστάσεσι, εἴτε πιλούσσα ἐπιεικῶς εἴτε καὶ δωρεᾶς γαίας, ἐγένετο εὑρετική, πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον, διπέρ διὰ τοῦτο πολλὰς ὕβρεις κατέγραψαν. Ήρες ταύτην ἐστέργημεν καὶ νῦν παρακαλοῦντες νὰ συμπληρώσῃ τὰς πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον εὑρεγεσίας εἴτε πιλούσσα ἐπὶ ἐπιεικεῖ τιμήμασι ἢ δωρούσσα τὸν ἀναγκαῖον ἥμιν χῶρον. Ὕπεδείξαμεν δὲ διὰ τῆς παραχωρήσεως ταύτης ἐνῷ θὰ κατηγραφετεὶ ἐσαεὶ τὸ Πανεπιστήμιον, θὰ ἐπορθέστο καὶ τῇ Ι. Μονῇ ἔμρέσως ὡφέλειαν ὡς ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν πολλῶν κύκλῳ ἐκεῖ ἀκάρπων γαιῶν αὐτῆς, καθισταμένων σίκοπέδων καὶ ὑπερτιμωμένων ὡς ἐκ τοῦ ἀφεύκτου συνοικισμοῦ τῶν κύκλῳ μερῶν. Η πρότασις ἔτυχεν ἔνεκεν τούτου τὸ κατ' ἀρχὰς προθύμου ἀποδοχῆς χάρις εἰς τὴν εὑμενὴ μεταλλέθησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου. Ηλήν Ζραδύτερον ὡς ἐκ τῶν προβληθεισῶν ἀλλαγόθεν ὑπερφιέλων ἀξιώσεων πρὸς τὴν Ι. Μονήν, πτήξαντες οἱ διοικοῦντες αὐτὴν ἀνέβαλον εἰς εὐθεωτέρων περίστασιν τὴν ὄριστην αὐτῶν ἀπόφασιν.

Ἐάν τὴν παραχωρησίαν αὗτη τοῦ ἀναγκαῖου χώρου συνετελέστο, τότε καὶ ἐνευρισκόμενη γενναίας χρονηγίας, ἡτις καθ' οὓς εἶχομεν λόγους νὰ πιστεύωμεν δὲν θὰ ἔλιπεν, τὸ Πανεπιστήμιον.

διὰ τῆς πωλήσεως κεντρικῶν τιγῶν σίκοπέδων, δι' ἀρίστας εἰχομεν προτάσεις, θὰ ἤδηντο ἀσ' ἐσυτοῦ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀναγκαίων αὐτῷ ἴδρυμάτων καὶ ἐργαστηρίων, οὐχὶ ζεβαίως πολυτελῶν καὶ ἔξωτερικῶς ἐπιδεικτικῶν, ἀλλὰ στερεῶν, εύρυχώρων καὶ καταλληλοτάτων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν.

Δέν θὰ ἐπήργητο δὲ ἐκ τούτου οὐτισμὸς τῆς ἐλάττωσις, τῶν προσέδων τουλάχιστον, τῆς Πανεπιστημιακῆς περιουσίας. Διότι ἔξοικομένων τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων ἀπὸ τῆς μεγάλης τετραγώνου ἴδιοκτησίας τοῦ Πανεπιστημίου, ἔνθα νῦν εὑρηται, εἰς τὰ νέα ἀνεγερθήσμενα κτίρια, μετατιθεμένου δὲ ἐκεῖνου τοῦ μὲν Φυσιολογικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἔνθα νῦν ὑπάρχει τὸ Πενικόν Λογιστήριον τοῦ Κράτους, τῆς δὲ Ἀστυκλινικῆς εἰς οίκιαν τινά ἴδιοκτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καταλληλότεραν, τότε γ' ὅτι, μεγάλη, ὄντως ἴδιοκτησία τοῦ Πανεπιστημίου, ἡτις νῦν κατέχεται ὑπὲρ αὐτῶν, μετασκευαζομένων καὶ μεταρρυθμιζομένων τῶν νῦν κτιρίων, θὰ ἤδηντο νὰ ἀποδώσῃ ὡς ἐκ τῆς ἐπικαίρου θέσεως αὐτῆς απουδαιοτάτας προσόδους ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου πληρωστατα ἀντιταθμιζούσας τὰς ἀπωλείας ἐκ τῶν τυχὸν ἐκποιηθουμένων σίκοπέδων καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν νῦν μεμισθωμένων οίκοδομῶν.

Ταῦτα σοιασθα τὰ συντελεσθέντα καὶ ἐπιχειρηθέντα ἐπὶ τῆς Πρωτανείας ἡμῶν ἐν τῇ διοικήσει τῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπὲρ τοιούτου δὲ σχέδιον ἐπεδιώκετο καὶ τῇ θεραπείᾳ τῶν κυριωτέρων ἀναγκῶν καὶ γ' βελτίωσίς τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Δέν εἰναι μεγάλα τὰ ἐπιτευχθέντα. 'Αλλ' ἐάν δὲν συντελέσθησαν μείζονα τοῦτο δὲν προσῆλθεν εἰς ἐλλείψεως καλῆς θελήσεως τὴν προθυμίας. Εὔχομαι οἱ διάδοχοι μου νὰ ὕστε εύτυχέστεροι.

'Οφείλω ἐν τούτοις νὰ ἀπονείμω δημοσίᾳ χάριτας πρὸς τὴν Σύγκλητον τοῦ Πανεπιστημίου ἡτις δπως καὶ ἐν ἀλλοις γενικωτέροις ζητήμασι καὶ ἐν τοῖς ἡρῶις τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου προθυμοτάτην μοι παρέσχεν συνθρομήν. Τῷόντι διὰ τῆς πεφωτισμένης αὐτῆς κρίσεως καὶ τοῦ ἀκραιφνοῦς

καὶ θερμοῦ ἡγέλου πρὸς πᾶν διὰ ἔτεινεν εἰς εὐγενεῖσαν καὶ εὐόδωσιν τοῦ προσορίσμου τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ προφρόνως ἐνέχοντάς εἰς τοῦτο τεινούσας ἐνεργείας μου καὶ σπουδαιότατα μὲν ἐνίσχυσε καὶ ἐνεθάρρυνεν τῷ ὄντως δυστυχεῖ ἔσγρῳ μου.

Τὸ λῆξεν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος δὲν διῆλθεν δυστυχῶς ἀπολύτως χνέφελον καὶ ὄμαλὸν διὰ τὸ Πανεπιστήμιον. Φοιτηταὶ τινες ἡθελησαν εὐθὺς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν παραδόσεων νὰ ποιήσωσι θορυβόδεις διεθηλώσεις κατὰ τῆς γενομένης τοποθετήσεως τοῦ ἀνδριάντος Κολοσκοτρώνη, ἕσεροι διὰ θορυβοδόνης διαμαρτυρίῶν ἐνδιμισαν δὲ: ἥδεν καντο νὰ ἐκρύγωσι: τὴν ἐκ τοῦ νέμου ὑποχρέωσιν, πρὸς γυμναστικὰς ἀσκήσεις καὶ ἐξέτασιν, ἢς ἡ πλήρωσις εἶναι κατὰ τὸν νόμον ἀπαρχίητος ὅπως γείνωσι δεκταὶ εἰς διδαχτορικὰς ἐξετάσεις. 'Αλλ' ἀμφότερα τὰ κινήματα κατεστάλησαν εὐτυχῶς εὐθὺς ἐν ὀργῇ, τῷ φοιτητῶν κατανοησάντων μετὰ τὰς γενομένας πρὸς αὐτοὺς νουθεσίας τῆς Πρυτανείας τὸ ἀπόπον τῶν ἀξιώσεων αὐτῶν καὶ διὰ τὴν οὐμετικάζεσσι πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν ὡς Ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν ὁ τρόπος εὗτος τῆς ἐκθηλώσεως τοῦ φρονήματος καὶ τῶν ἀξιώσεων αὐτῶν.

Δυσχερής τούναντίον καὶ ἀδύνατος ἀπέβη ἡ πρόσληψις παρεκτροπῶν ἐπὶ ζητήματος θηγάνοντος τρυφερωτάτην χαρδὴν Ἑλληνικῆς καρδίας, ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ δῆλον δέ. Οὐδεὶς βεβαίως ἤδυνατο ἀνακινηθέντος ἀπωσθῆποτε τοῦ ἀτυχεῖος τούτου ζητήματος παρ' ἡμεῖν, νὰ ἀποδῶσῃ ἀδικον εἰς τοὺς φοιτητάς τὸν μετὰ ἡγέλου καὶ ἀληθοῦς ἐνθουσιασμοῦ ἐπάγθησαν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνιζοντος θρονοῦ ἐὰν δὲ μετ' ἀποστροφῆς καὶ ἀγανακτήσεως ἀπέβλεψαν πρὸς τοὺς μωροὺς χυδαιστάς. Διότι εἶναι ὄντως μωρία δ.π.: ἐφαντάσθησάν τινες, ἐν εἰς δυστυχῶς καὶ τινες λίαν εύφυες καὶ λόγιοι ἀνδρες, ὅτι ἐὰν περισυλλέξωσι ἀπὸ πάσης σκοτεινῆς καὶ ἀποκέντρου Ἑλληνικῆς γωνίας παρεφθαρμένους γλωσσικοὺς ιδιωτισμοὺς καὶ συναναρμίζαντες μετὰ πακούγηλων νεοτεύκτων λεξισθίων συγκατά-

σωσι ταλαχίτωρον καὶ πτωχὸν γλωττάριον, δτ: τοῦτο δὴ εἶνε ἡ ζῶσα γλώσσα τῆς νέας Ἑλλάδος καὶ ἡ μόνος κατὰ φύσιν φορεὺς τῶν διανοημάτων ἡμῶν. Ἐνῷ προσπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν παντὸς διὰ τὸ ἄψυχον τοῦτο κατεσκεματρα τὸ σόσον χαμαζηλον καὶ ἀμεταπτώτως ταπεινόν, τὸ οὐδαμοῦ παρ' εὑδενὸς λαλούμενων, εἶνε ἀκατάληπτον καὶ αὐτοῖς τοῖς πολλοῖς καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μηδαμῶς πρὸς τὴν ἀπέσιττον καὶ ἀφελῆ, πρὸς τὴν ἀμέμητον γάριν τῆς δημοτικῆς ποιήσεως. Εἶνε μωρία ωσαύτως τῶν αὐτῶν γυναικῶντων νὰ ἀποφαίνωνται περὶ τῆς Ἑλληνιζούστης γλώσσης ἐτ: εἶνε συνθηματικὴ τις καὶ τεχνητὴ, παρακωλύουσα πᾶσαν γνησίαν τῆς διανοίας ποῆσιν, δτ: δὲ στεφεῖται ζωῆς ἡ γλώσσα, ἣν ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος ἐπιστήμονες καὶ λόγιοι, πολιτικοὶ καὶ δικανικοὶ ἄρτορες, δημοσιογράφοι, λογογράφοι καὶ ποιηταὶ γρίφοισιν, ἣν ἡ μεγίλη τοῦ ἔθνους πλειοφηφία λαλεῖ, ἡ γλώσσα ἣν τις διηγέρει μεταμερεῖται, λεπτύνεται, τελειοῦται, ἡ γλώσσα ἣτις παρέχει ἡμῖν πλοῦτον λέξεων καὶ τύπων πρὸς ἔκφρασιν ἀπόντων τῶν διανοημάτων καὶ συνκινημάτων ἡμῶν, ἀπὸ τῶν ταπεινωτάτων μέχρι τῶν υψίστων, καὶ ἡτις ἐπὶ πᾶσι διανοίγει ἡμῖν τὴν πρόσοδον πρὸς τὰ πρότυπα ἀπαραμίλλητου καλλιεπείας καὶ διανοητικῆς λεπτότητος. 'Αλλ' ἐὰν οἱ φοιτηταὶ ἡσαν κατ' οὐσίαν ἐν τῷ δικαίῳ μετ' ἀγανακτήσεως ἀποδοκιμάζοντες τὰς δοξασίας καὶ τὸ ἀπόπον ἐγχείρημα δλίγων, ἡσαν δριμοὶ ἀλλως ἐν τῷ ἀδίκῳ οἱ φοιτηταὶ ἐκεῖνοι, ὅσοι διπλωτεύσαν διὰ τὸ ἐγχείρημα προήρχετο ἐξ ἐπιβούλων καὶ καταχθονίων μάλιστα σχεσίων κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ. Διότι ὁφειλον νὰ γνωρίζωσι οὕτωι διὰ οὐδεὶς Ἑλλην, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπολύτως ὑπάρχει ἐν ἡμῖν κακὰ βουλευόμενος κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ, διὰ πάντες ἀγαπῶμεν καὶ λατρεύομεν τὴν πατρίδα ἐξ Ἰσοῦ, εἰρήνη, πλέον τῶν ἀλλων φιλοπατρίδων λαῶν, διὰ δὲ διαφορὰ ἐν ταῖς μεθόδοις καὶ τοῖς τρόποις, καθ' οὓς ἔκαστος ἐκδηλοῖ ἐν γῆμιν τὴν λατρείαν κύτεο. 'Αλλοι ἀλλως ἀντιλαμβάνονται τῆς εὐδαιμονίας τῆς πατρίδος, ἀλλοι δὲ δι' ἀλλης δόσος μεταδιώκουσι αὐτήν. 'Εσχάτως δρως

μωρὸς θὰ ἦτο ἔκεινος ὅστις θὰ ἐφαντάζετο ὅτι δύναται διὰ τῆς διαδόσεως παραχόπου γλωτσοῦαιδάλου νὰ προσβάλῃ τὸ Ἑλληνικὸν ἐκεὶ δποὺ εἶνε ἀτρωτον, ἐν τῇ ἔκρυψει δηλονότι τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ὑποστατεως καὶ οὐσίας. Άλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ ἀδίκῳ ἥσαν οἱ φοιτηταὶ, ὅσοι ἡξίουν νὰ ἐπιβάλωσι καὶ διὰ τῆς βίας σὲ ὄργημα αὐτῶν εἰς τοὺς ἀντιδοξοῦντας, λησμονοῦντες ὅτι αἱ πνευματικαὶ πλάναι μόνον διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ πειθοῦς θεραπεύονται, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἔξιθεν βίας τούναντίον παρεξύνονται καὶ ἐμπεδούνται. Διὸ τοῦτο ἡ Πρυτανεία ἀμα τῷ πρώτῳ θορύβῳ κατ' ἀπόφασιν καὶ τῆς Συγκλήτου ἐσπευσε νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τοὺς φοιτητὰς τὴν ἐπίσημον τοῦ Πανεπιστημίου γνώμην, νὰ ἀπευθύνῃ δὲ αὐτοῖς καὶ παραίνεσιν. Ἐγ τῇ παραινέσαι αὐτῆς ἐπέστησεν τὴν προσοχὴν κυρίως ἐπὶ τούτων, διὰ τὴν σήμερον οὐδεὶς δύναται ἀποιεῖν νὰ προσβάλῃ τὸ ἱερώτατον τῶν ὁμικιῶν, τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, διὰ δὲ ἐπως ἀξιοῦται δι' ἑαυτούς ἐλευθερίαν ἐκδηλώσεως τοῦ φρονήματος αὐτῶν, οὕτως ὀρείλουσι νὰ σεβασθῶσι καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης τῶν ἀντιδοξοῦντων. Δυστυχῶς παρὰ πᾶσαν τὴν νουθεσίαν τῆς Πρυτανείας, παρεισχωρησάντων καὶ ξένων τινῶν στοιχείων, παρεσύρθησαν δλίγοις τινὲς εὐτυχῶς τῶν φοιτητῶν εἰς ἐκτροπα κινήματα, δι' ἢ ὑπεράγαν βαρεῖα καὶ ἀμελικτος ἐπῆλθε ἡ ἐνέργεια τῆς Ποιγικῆς δικαιοσύνης, ἥτις ἐν τῷ ἀκατασχέτῳ ζήλῳ, δη ἐπεδείξατο κατὰ τὴν περίστασιν ταῦτην, λυπηρὸν εἶπεν, παρ' ὀλίγον νὰ καθελκύσῃ γεράρδον Καθηγητὴν τῶν γραμμάτων μέχρι τοῦ ἐδωλίου τοῦ κατηγορούμενου.

Παρὰ πάντα ἐν τούτοις τὸν ἐγερθέντα ἐκ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος θόρυβον ἡ διδασκαλία ἐν τῷ Πανεπιστημιῷ δὲν διεκόπη οὐδαμῶς. Κατασιγασθέντος δὲ τοῦ κινήματος ἐξηκολούθησεν αὕτη ἐν πάσῃ ἥσυχᾳ καὶ τάξει μέχρι τέλους τοῦ ἔτους.

Μέρος τὴν πνευματικὴν γενομένην σποράν ἀνάλογος ἦτο καὶ ὁ θερισμός, ἀφθονός ζῆλα δή, ἐπως συνήθως. Διότι ἐκ τῶν 1139 ἔξετασθέντων ἐπὶ διδακτορίᾳ ἡ ἀπλῷ πτυχίῳ, πλὴν 23 ἀπορτι-

φθέντων καὶ 11 ὑποχωρησάντων πρὸ τοῦ πέρατος τῆς ἔξετάσεως, οἱ λοιποὶ πάντες ἐπέτυχον καὶ δὴ ἐν τῇ Νομικῇ 228, ἐξ ὧν εἰς ἡρίστευσε, 48 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ λίαν καλῶς, 110 τοῦ καλῶς καὶ 69 μετρίως. Ἐν τῇ Ιατρικῇ ἐν μὲν ταῖς θεωρητικαῖς ἐπέτυχον 134 ἐξ ὧν 27 ἡρίστευσαν, 96 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ λίαν καλῶς, 11 τοῦ καλῶς καὶ οὐδεὶς τοῦ μετρίως ἐν δὲ ταῖς πρακτικαῖς ἐπέτυχον ἐν δλῳ 144, ἐξ ὧν εἰς ἡρίστευσε, 62 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ λίαν καλῶς καὶ 81 τοῦ καλῶς. Ἐν τῇ Φαρμακευτικῇ ἔτυχον πτυχίου ἐν δλῳ 25 ἐξ ὧν 16 ἐπὶ βαθμῷ λίαν καλῶς, 9 δὲ καλῶς. Ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ ἐπέτυχον ἐν δλῳ 62, ἐξ ὧν ἐν τῷ Φιλολογικῷ Τμήματι 47, τυχόντες τοῦ βαθμοῦ δριστα 4, τοῦ λίαν καλῶς 7, τοῦ καλῶς 24, τοῦ μετρίως 12. Ἐν δὲ τῷ Φυσικῷ Τμήματι 3 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ δριστα καὶ εἰς λίαν καλῶς καὶ ἐν τῷ Μαθηματικῷ 2 ἡρίστευσαν, 4 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ καλῶς καὶ 3 τοῦ μετρίως. Ἐν τῇ Θεολογικῇ ἐκ τῶν 14 ἐπιτυχόντων 4 ἡρίστευσαν, 5 ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ λίαν καλῶς καὶ 5 καλῶς. μηδενὸς ἀπορριφθέντος ἡ τυχόντος τοῦ βαθμοῦ μετρίως.

Ἡ πολυκαρπία αὕτη τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ἐπαινεῖται παρὰ πάντων, οὐδ' ἐπιδοκιμάζεται παρὰ πολλῶν, καταμεμφορένων πολλάκις τῶν Καθηγητῶν ὑπερβολικὴν ἐπιείκειαν, ἐξ ἡς, λέγουσι, ὑπερεπληρώθη ἡ γύρα ημιμαθῶν ἐπὶ λύμη ἐκπτῶν, τῆς κοινωνίας καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς Πολιτείας. Συνιστώσι δὲ διὰ τοῦτο πολλοὶ ὡς μέγα δυναμένην νὰ συγτελέσῃ εἰς ζελτίωσιν τῶν Πανεπιστημιακῶν σπουδῶν τὴν καθιέρωσιν καὶ παρ' ἡμῖν τοῦ συστήματος τῶν ἐνιαυτίων ἔξετάσεων, δπως τοῦτο κρατεῖ παρὰ Ιάλλοις. Πλὴν τὸ σύστημα τοῦτο καὶ παρὰ τῶν Γάλλων αὐτῶν τὴν σήμερον κρίνεται ὁδόκιμον καὶ ως μὴ συντελοῦν εἰς μόρφωσιν ἀληθῶν ἐπιστημάτων, κριτικῶς καὶ ἐλευθέρως κατεχόντων τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν καὶ αὐτοτελῶς δυναμένων νὰ προαγάγωσιν αὐτήν. Τὸ παρ' ἡμῖν κρατούν σύστημα εἶνε τὸ Γερμανικόν. Τοῦτο δὲ καὶ οἱ Γάλλοι ζηλοῦσι τὴν σήμερον καὶ προβάλλουσι εἰς ἀπο-

μίμησιν. Τὸ σύστημα τοῦτο, δι᾽ οὗ παρέγεται εἰς τοὺς φοιτητὰς ἔλευθερία ἀκροάστεως καὶ ἐκλογῆς μαθημάτων, τὸ μὴ ἔξαναγκάζον αὐτοὺς εἰς μηχανικὴν ἀπομνημόνευσιν τῶν διδασκαλένων, ἀλλὰ κύριον σκοτὸν ἔχον νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς κριτικώτερους καὶ συνειδίσῃ εἰς τὸ ἐπιστημονικῶς ἕρευνᾶν καὶ κρίνειν, — τὸ σύστημα λέγομεν τοῦτο τὴν σήμερον κρίνεται ως συντελοῦν καθ’ ἑκυτὸ τὰ μάλιστα εἰς τὴν κατάρτισιν ἀληθῶν ἐπιστημόνων, κεκτημένων δῆλα δὴ αὔτοτέλειαν κρίσεως καὶ δυναμένων διὰ τῆς προσακτικούσσεως τῆς ἐκάστη ἐπιστήμης οἰκείας μεθόδου καὶ ἐν τῇ πρακτικῇ ἐφαρμογῇ νὰ εύδοκιμήσωσι, καὶ τὴν ἐπιστήμην τὸ ἀφ’ ἑκυτοὺς νὰ προσγάγωσι.

Τὸ σύστημα τοῦτο γενναιοτάτους παρήγαγε ἐν Γερμανίᾳ καρπούς, εύκαρπον δ’ ἀπειδείχθη ἔτι καὶ παρ’ ἡμῖν παρὰ πᾶσαν τὴν διαφοράν τῶν περιστάσεων ἡμῶν. Διότι καὶ παρ’ ἡμῖν αἱ μετὰ Κήλου καὶ ἀρσιώσεως ἐπιδιδόμενοι εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης ἐδυνήθησαν νὰ ἀναδειχθῶσι ἄρτιοι ἐπιστήμονες, ἐφ’ ἓσσον τοῦτο ἡτοῦ δύνατὸν μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

Ἄτυχῶς οὗτοι εἶναι ὀλίγοι, οἱ πολλοὶ δὲ ἀστοχοῦσι τοῦ κυρίου σκοποῦ. Τούτου αἰτίᾳ δὲν εἶναι ἡ ἔλλειψις εύσυίτις καὶ νοημοσύνης, διότι τὰ πρασόντα ταῦτα εὐτυχῶς δὲν εἶναι σπάνια παρ’ ἡμῖν. Τὰ αἰτιον ζητηπέσον μᾶλλον ἐν τοῖς ἔξι :

Οἱ πολλοὶ τῶν φοιτητῶν προσεργόμενοι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀντὶ νὰ ἀφεθῶσι τέλεον ἀμέριμνοι εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν περὶ μηδενὸς φροντίζοντες, εἰ μὴ πῶς ἀσφαλέστερον καὶ βαθύτερον νὰ εἰσθύσωσι εἰς τὰ ἀδυτα τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν, κατέχονται ως ἐπὶ τὸ πολὺ διηγεκῶς καὶ ὀναποτρέπτως ὑπὸ τῆς σκέψεως, πῶς νὰ ὀξειδῶσι ὄπωστε τὰς ἀκαδημαϊκὰς σπουδὰς, πῶς δὲ τυχόντες πτυχίου γα πορισθῶσι διὰ τῆς πρακτικῆς ἀσκήσεως τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν εύχοπτώτερον τὰ πρὸς τὸ Κήν καὶ τὸ εὖ ζῆν ἀναγκαία· ἐν ἄλλαις λέξεσι τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν ζητοῦσι νὰ ἔχειν ως τέχνην τινὰ βιοποιοτικήν. Ηρός τοῦτο παραμελοῦντες τὴν τακτικὴν φοιτησιν ἐν τοῖς παραδόσεσι

τῶν Καθηγητῶν ζητοῦσι διὰ λύμεώνων προπαιδευτῶν νὰ προστήσωνται στοιχειώδεις τιμας, ἀλλὰ καὶ στρεβλὰς πολλάκις ἐπιστημονικὰς γνώσεις, διὰ νὰ ὑποστῶσι ὄπωστέρποτε τὴν ἐπὶ πτυχίῳ δοκιμασίαν, ὑπολογίζοντες δὲ τοι Καθηγηταὶ κατὰ τὴν διάγραφον ἔξετασιν δὲν θὰ ητο δύνατὸν νὰ νοήσωσι τὴν πενιχρότητα καὶ τὴν κενότητα τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

Ἄλλ’ οἱ φίλοι φοιτηταὶ πρέπει νὰ νοήσωσι καλῶς ἔτι διὸ κοῦρος οὗτος τρόπος καὶ ἡ ἐπιπολαία αὕτη μέθοδος τῶν σπουδῶν ἀποβαίνει ὀλεθρία καὶ καταστρεπτικὴ μάλιστα καὶ πρὸ παντὸς εἰς αὐτούς, διὸ δὲ οὗτοι καὶ αὐτοὶ τοῦ διωκομένου παρ’ αὐτῶν σκοποῦ ἀστοχοῦσι ἀσφαλῶς. Τὴν σήμερον καὶ αὐταὶ ἔτι αἱ τέχναι, μὴ διτοι αἱ καλλιτεχνικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ βάναυσοι χειρουργίαι ἀπέβησαν ὀληθρεῖς ἐπιστήμαι. Οἱ νομίζοντες λοιπὸν διτοι αἱ τέχναι τὰς ἐπιστήμας δύναται νὰ ὑποβιβάσωσι εἰς μηχανικὴς βιοποιοτικὰς ἀσχολίας δειγήν πλανῶνται πλάνη, πληγῆς δὲ ἀστοχία τοῦ προσρισμοῦ αὐτῶν ἐν τῷ βίῳ εἰναι τὸ ἀναγκαῖον ἐπακόλουθον τῆς τοιαύτης πλάνης.

Φίλοι φοιτηταί! Ἀκούσατε ἀπ’ ἐμοῦ συμβουλήν, τὴν ἀκολουθοῦντες οὐδέποτε θὰ μεταμεληθῆτε. Εἰσερχόμενοι εἰς τὸν ιερὸν περιβόλον τοῦ Πανεπιστημίου ἀποθέσατε πᾶσαν φροντίδα καὶ μέριμναν περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ περὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ βίου, ἀφοσιωθῆτε δὲ μετὰ Κήλου καὶ ἀπερισπάστως εἰς τὴν ἐπιστήμην ὑμῶν, σπουδάζοντες δὲ ταύτην ἀδιαλείπτως καὶ κατὰ βάθος μὴ φείδεσθε κόπου καὶ μελέτης. Τὴν σήμερον πᾶσαν αἱ ἐπιστήμαι ἀγνεπτύχθησαν εύρυτατα κατὰ πλάτος καὶ βάθος, ἀπαιτοῦσι δὲ παρὰ τῶν μυστῶν αὐτῶν ἀσχολίαν ἐνδελεχῆ καὶ ἀμέριστον.

Μόνον διὰ τοιαύτης σπουδῆς, πεπροικισμένοι τυγχάνοντες καὶ ἀπὸ τῆς φύσεως, δύνασθε νὰ ἐλπίσητε διτοι θὰ γένησθε ἐγκρατεῖς ἐπιστήμης ὀληθρινῆς, ἀδρᾶς, ἐμβριθοῦς καὶ οὐχὶ εἰδώλου ἐπιστήμης, πλάνου, φαντασιολογικοῦ καὶ ἀσυστάτου. Μὴ λησμονήσητε ποτὲ διτοι η ὑπεροχή, τοῦ Ἑλληνικοῦ εἶναι οὐσιωδῶς πνευματική, διτοι δὲ τὴν σήμερον καὶ ἄλλοι λαοὶ ἀνταγωνιζόμενοι

ήμεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀπὸ μακραιώνος νάρκης καὶ ληθάργου ἀρυπνισθέντες, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐπιστημῶν. Οὐαὶ δ' ἡμῖν ἐάν ποτε μέλλομεν γὰρ ἀπολέσωμεν τὴν πνευματικὴν ἡμῶν αἰγλην καὶ ὑπεροχὴν, ἐφ' ἣ εὐλόγως σεμνονόμενα καὶ ἐφ' ἣ ἀγαλλόμεθα. Μή φεισθῆτε λοιπὸν μηδαμῶς πόνων καὶ μελέτης ἐνθελεχούς ἔκαστος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ αὐτοῦ.

Ἄλλὰ καὶ μὴ ἐλπίσητε ποτὲ διὰ διὰ μόνης τῆς φιλοπονίας θὰ καταστῆτε ἔξοχοι ἐπιστήμονες. Ἡ ἐπιστήμη ἀπὸ τῶν μυστῶν αὐτῆς ἀξιοτάτων ἀφοσίωσιν, ἔρωτα διακαῆ, ἀλγοῦ ἐνθουσιασμόν. Τὸν ἐνθουσιασμὸν δὲν οὐχ ἀρυσθῆτε ἐκ τῆς ἀποκλειστικῆς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὅμῶν ἀσχολίας, ἀλλὰ κυρίως ἐκ τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ μάλιστα τῶν ἐνδόξων χρόνων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τούτους ἀναγγώτε πολλάκις, τούτους διαρκῶς, τούτους ἡμέρας, τούτους νυκτός. Ἀπὸ τῆς ἐνδελεχούς αὐτῶν μελέτης θὰ ἀντλήσητε οὐχὶ μόνον τελείων ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὑμῶν, οὐχὶ μόνον ἀλγοῦ ἐνθουσιασμόν, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τὴν ὑπερύψηλον ἐκείνην ἐπίπνοιαν, δι' ἣς ἡδονῆθησαν νὰ μεγαλουργήσωσι οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, καὶ δι' ἣν τὰ ἔργα αὐτῶν κατέστησαν ἀπαρχαιίλλητα καὶ ἀνυπέρβλητα πρότυπα καλλιεπείας, δυνάμεις καὶ ἐμβριθείας.

ΑΝΑΓΡΑΦΗ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΛΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ 1903-1904 ΑΡΧΩΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ

ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΥ

ΚΑΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΛΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ 1903-1904

ΔΙΔΑΧΟΥΝΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤῷ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ